

OLIV TA'LIMDA KREDIT-MODUL TIZIMI: MOHIYATI VA AFZALLIKLARI

Shahrisabz davlat pedagogika
instituti 2-kurs boshlang'ich
ta'lim yo'nalishi 204 –guruh talabasi

Beg 'amova Durdona Shamsiddin qizi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada oliy ta'limda kredit-modul tizimining mohiyati, afzalliklari va O'zbekistonda joriy etilish jarayoni tahlil qilingan. Kredit tizimi talabalarga mustaqil ta'lim olish imkoniyatini berib, xalqaro ta'lim tizimlari bilan integratsiyani ta'minlaydi. Maqolada KMT ning afzalliklari, jumladan, shaxsiylashtirilgan ta'lim, baholash shaffofligi va mehnat bozoriga moslashuv imkoniyatlari muhokama qilingan.

Kalit so'zlar: Kredit-modul tizimi, oliy ta'lim, kredit birligi, baholash, xalqaro integratsiya.

В данной статье анализируются сущность, преимущества и процесс внедрения кредитно-модульной системы в высшем образовании Узбекистана. Кредитная система предоставляет студентам возможность самостоятельного обучения и обеспечивает интеграцию с международными образовательными системами. В статье обсуждаются преимущества КМС, включая персонализированное обучение, прозрачность оценивания и адаптацию к рынку труда.

Ключевые слова: Кредитно-модульная система, высшее образование, кредитный балл, оценивание, международная интеграция.

This article analyzes the essence, advantages, and implementation process of the credit-module system in higher education in Uzbekistan. The credit system allows students to study independently and ensures integration with international education systems. The article discusses the benefits of the CMS, including personalized learning, transparent assessment, and adaptation to the labor market.

Keywords: Credit-module system, higher education, credit unit, assessment, international integration.

Kirish. Kredit-modul tizimi (KMT) oliy ta'limda talabalarning bilim olish jarayonini samarali boshqarish, mustaqil ta'lim olish imkoniyatlarini kengaytirish va ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan zamonaviy yondashuv hisoblanadi. Ushbu tizim dunyo bo'ylab keng qo'llanilib, O'zbekistonda ham bosqichma-bosqich joriy etilmoqda.

Kredit-modul tizimi Evropa kredit transfer tizimi (ECTS – European Credit Transfer System) tamoyillariga asoslangan bo'lib, quyidagi asosiy xususiyatlarga ega:

Kredit birligi – talabaning muayyan fan bo'yicha olgan bilim va ko'nikmalarini o'lchash uchun foydalaniladigan birlik. O'zbekistonda odatda 1 kredit 30 akademik soatga teng.

Modul tizimi – har bir fan mustaqil modullar shaklida o'qitilib, har bir modul yakunida baholash tizimi mavjud bo'ladi.

Moslashuvchan ta'lim – talabalar o'z qiziqishlariga qarab fanlarni tanlash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Ta'limning xalqaro uzviyligi – kreditlar boshqa universitetlarda tan olinishi mumkin

Talabalar mustaqilligi ortadi – KMT talabaga o'z ta'lim jarayonini rejalashtirish va mas'uliyatni his qilish imkonini beradi.

Shaxsiylashtirilgan ta'lim – talabalar o'z qiziqishlariga mos fanlarni tanlab, ta'lim yo'nalishini shakllantirishi mumkin.

Baholash shaffofligi – KMT da balli baholash tizimi bo'lib, talabalar bilimini aniq o'lchash imkonini beradi.

Xalqaro tan olinishi – Yevropa va boshqa mamlakatlarning universitetlari bilan akademik mobillikni ta'minlaydi.

Mehnat bozoriga moslashuv – bitiruvchilar amaliy ko'nikmalarga ega bo'lishi va raqobatbardosh bo'lishi uchun sharoit yaratiladi

So'nggi yillarda O'zbekistonda oliy ta'lim muassasalarida KMT bosqichma-bosqich joriy etilmoqda. 2020-yildan boshlab ayrim universitetlarda pilot loyihalar sifatida boshlangan bu jarayon bugungi kunda aksariyat OTMlarda qo'llanilmoqda. KMTni muvaffaqiyatli joriy etish uchun quyidagilar muhim:

O'qituvchilarning yangi tizimga moslashishi uchun malaka oshirish kurslari tashkil etish.

Elektron ta'lim tizimlarini rivojlantirish va kreditlarni boshqarish uchun avtomatlashtirilgan tizimlarni yaratish.

Talabalarning KMT bo'yicha to'g'ri tushunchaga ega bo'lishini ta'minlash.

Xulosa

Kredit-modul tizimi oliy ta'limni zamonaviylashtirish va xalqaro talablarga moslashtirish uchun muhim vositadir. U talabalar uchun yanada samarali, moslashuvchan va shaffof ta'lim tizimini yaratish imkonini beradi. Shu bilan birga, bu tizimning to'g'ri joriy etilishi uchun o'qituvchilar va talabalar o'rtasida yetarlicha tushuntirish ishlari olib borilishi hamda infratuzilmani takomillashtirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. (2019). "Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi."
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. (2020). "Oliy ta'limda kredit-modul tizimini joriy etish bo'yicha metodik tavsiyalar." Toshkent.
3. European Commission. (2015). European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) User's Guide. Brussels: Publications Office of the European Union.
4. Biggs, J., & Tang, C. (2011). Teaching for Quality Learning at University. McGraw-Hill Education.
5. Maratovna, Muhammadiyeva Manzura, and Amirova Gulnoza Rashitovna. "Boshlang 'ich sinf
6. o'quvchilarini o'qitishda Alisher Navoiy merosidan foydalanishning metodikasi." Ijodkor o'qituvchi 3.29 (2023): 397-402.

7. Amirova, G. "Why Is Reading Important?." Proceedings of The ICECRS 4 (2019).
8. Amirova, Gulnoza Rashitovna. "BARKAMOL SHAXS TARBIYASI." GOLDEN BRAIN 1.33 (2023): 118-120.
9. Manzura, Muhammadieva, and Amirova Gulnoza. "The role of alisher navoi's legacy in the education and upbringing of primary school students today." Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities 12.4 (2022): 389-391.
10. Solieva, Zarina, and Gulnoza Amirova. "The role of games for teaching children." Bridge to science: research works (2019): 88.
11. Amirova, Gulnoza. "The benefits of using modern technologies for learning foreign languages." Proceedings of The ICECRS 4 (2019).

15.The role of games for teaching children

Z Solieva, G Amirova

Bridge to science: research works, 88 2019

16.Approaches of Teaching to Read

G Amirova

JournalNX, 167-171

17.BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTENSIV BAHOLASH USULLARI

AG Rashitovna

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health 3 ...

2025

18.XALQARO BAHOLASH TURLARI

AG Rashitovna

Ustozlar uchun 3 (pedagoglar.org), 258-261 2025

19.YANGICHA BAHOLASH TURLARI

AG Rashitovna

MODERN EDUCATION AND DEVELOPMENT 3 (3060-4567), 435-438

2025

20.Xalqaro Tadqiqotlarda Boshlang'Ich Sinf O'Quvchilarining O'Qish Savodxonligini Baholash

AG Rashitovna

INTERNATIONAL JOURNAL OF FORMAL EDUCATION 7 (ISSN: 2720-6874),
15-23 2024

21.Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida qo'llaniladigan intensiv baholash usullari va ularni o'zbekiston sharoitiga moslashtirish imkoniyatlari

AG Rashitovna

PEDAGOGIK MAHORAT 5 (ISSN 2181-6883), 122-126 2024

22.СОДЕРЖАНИЕ И СУТЬ ПРОГРАММЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
ОЦЕНКИ «TIMSS»

A G

ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ 4 (2181-3187),
152-155 2024

23.GulnozaAmirovaMug'allim Qoraqalpog'iston jurnali 138 (01-044), 672
2023

24.Gulnoza Amirova O'z/MU Xabarlari 130 (130), 175
2023

25.Cartoons in Language Teaching and Learning G Amirova JournalNX, 172-
174